

Quickscan flora en fauna

Kromme Steeg 8 te Ede

Lobith, augustus 2008

Inhoud

1. Inleiding	5
2. Wettelijk kader	6
2.1 Flora- en Faunawet	6
<i>Algemene Maatregel van Bestuur</i>	7
2.2 Natuurbeschermingswet 1998	8
3. Inventarisatieopzet en gebiedsbeschrijving	9
3.1 Onderzoeksmethode	9
3.2 Gebiedsbeschrijving	9
4. Onderzoeksresultaten	11
4.1 Flora	11
4.2 Vogels	11
4.3 Herpetofauna	12
4.4 Vissen	12
4.5 Zoogdieren	12
4.6 Ongewervelden	13
5. Consequentie Natuurwetgeving	14
5.1 Flora- en faunawet	14
5.1.1 Flora	14
5.1.2 Vogels	14
5.1.3 Herpetofauna	14
5.1.4 Vissen	14
5.1.5 Zoogdieren	14
5.1.6 Ongewervelden	14
5.2 Natuurbeschermingswet	14
6. Conclusie	15
Literatuur	16

1. Inleiding

Er bestaan plannen om naast de huidige woning aan de Kromme Steeg 8 te Ede een nieuwe woning te bouwen. Hiertoe zullen de huidige agrarische bedrijfsgebouwen gesloopt worden. Deze stallen zijn al jaren niet meer in gebruik en deels in vervallen staat.

Veel dieren en planten zijn middels de Flora- en faunawet beschermd. Om inzichtelijk te krijgen of voor het uitvoeren van de werkzaamheden een ontheffing nodig is in het kader van de Flora- en de faunawet is het noodzakelijk om te weten of er beschermde dieren en/of planten op het terrein voorkomen. Mogelijk liggen er beschermde gebieden in de directe omgeving van het terrein. Aan Van der Molen Groenconsult is opdracht gegeven een onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet uit te voeren.

Dit onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een zogenaamde quickscan. Hierbij is gekeken welke soorten er op het onderzoeksterrein (kunnen) voorkomen en wat de effecten van de voorgenomen plannen op die soorten zijn.

Afhankelijk van de aard van het terrein geeft een quickscan meestal voldoende inzicht. Soms is dit niet het geval en is een uitgebreider onderzoek nodig.

Tijdens de quickscan is beoordeeld of het uitvoeren van volledige flora- en fauna inventarisatie voor alle soortgroepen noodzakelijk is voor de uitvoering.

2. Wettelijk kader

In dit hoofdstuk wordt in het kort het wettelijk kader en de toepassing op bestendig beheer en onderhoud beschreven. Bij de bescherming van natuur in Nederland wordt onderscheid gemaakt tussen soortenbescherming en gebiedsbescherming. De soortbescherming is geregeld in de Flora- en faunawet en de gebiedsbescherming in de Natuurbeschermingswet. Hiermee is de Europese wetgeving, de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn, in de nationale wetgeving verankerd.

2.1 Flora- en Faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet vormt het wettelijke kader voor bepalingen die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen, zoals de Vogelwet, de Jachtwet, de Wet bedreigde uitheemse diersoorten en een deel van de Natuurbeschermingswet (soortbescherming). Tevens is de Flora- en faunawet het nationale wettelijke kader waarin de bepalingen van EU-richtlijnen op het gebied van natuurbescherming (soorten) is omgezet naar nationaal recht. Doel van de Flora- en faunawet is het instandhouden van de planten- en diersoorten die in het wild voorkomen. Hiertoe is een groot aantal plant- en diersoorten beschermd. In principe mogen er geen handelingen worden uitgevoerd die schadelijk zijn voor de soort. Van de verbodsbepalingen is onder bepaalde voorwaarden een ontheffing mogelijk. Voor alle soorten geldt er een 'zorgplicht': een ieder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende planten en dieren.

Verbodsbepalingen volgens de Flora- en faunawet

- Artikel 8: Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen
- Artikel 9: Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Daarnaast is artikel 13 eventueel nog van belang in verband met verplaatsen van soorten. Het vervoeren en onder zich hebben van beschermde inheemse soorten is verboden.

Zorgplicht volgens de Flora- en faunawet

- artikel 2:
1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
 2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Algemene Maatregel van Bestuur

Om de werking van de Flora- en faunawet minder star te maken is middels een Algemene Maatregel van Bestuur de regelgeving rond de Flora- en faunawet aangepast. Het belangrijkste gevolg is dat de procedures bij ruimtelijke ingrepen en bij bestendig gebruik en beheer aanzienlijk eenvoudiger zijn geworden, aangezien voor de meest algemene soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen is gekomen (voor onder meer ruimtelijke ingrepen en bestendig gebruik en beheer). Bij het toepassen van de Flora- en faunawet wordt voortaan een onderscheid gemaakt in drie categorieën van beschermde soorten:

1. De algemene beschermde soorten waarvoor ten aanzien van activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig gebruik en beheer een vrijstelling zonder nadere voorwaarden geldt.
2. De bedreigde beschermde soorten: voor een aantal soorten planten en dieren geldt een strikter beschermingsregime. Omdat ze in Nederland als bedreigd worden beschouwd. Vrijstelling geldt als op basis van een goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt. Ontheffing kan worden verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.
3. De strikt beschermde soorten: alle vogelsoorten alsmede plant- en diersoorten die vermeld staan in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn of bij Algemene Maatregel van Bestuur zijn aangewezen als bedreigde soorten (genoemd in Bijlage 1 van het betreffende besluit). Voor verstoring (met wezenlijke invloed) van deze soorten kan geen vrijstelling of ontheffing worden verkregen. Voor bestendig gebruik en beheer geldt ook voor deze soorten een vrijstelling ten aanzien van de verbodsbepalingen in artikelen 8, 9, 11 en 12, mits men werkt op basis van een door de minister goed gekeurde gedragscode. Voor het overtreden van verbodsbepalingen bij ruimtelijke ingrepen is altijd een ontheffing op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Ontheffing kan alleen worden verleend als er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is, er sprake is van een in de wet genoemde reden van openbaar belang en er geen afbreuk worden gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

2.2 Natuurbeschermingswet 1998

De gebiedsbescherming in Nederland is geregeld in de Natuurbeschermingswet. De Natuurbeschermingswet kent drie typen gebieden:

- Natura-2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijn)
- beschermde natuurmonumenten
- Gebieden die de Minister van LNV aanwijst ter uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen (met uitzondering van verplichtingen op grond van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn), zoals Wetlands.

Om schade aan de natuurwaarden waarvoor Natura 2000-gebieden zijn aangewezen, te voorkomen, bepaalt de wet dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorende effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000 gebieden.

Zowel projecten en andere handelingen in als buiten een Natura 2000-gebied kunnen vergunningslichtig zijn; de wet kent namelijk de zogenaamde externe werking. Als een activiteit die buiten een beschermd gebied plaats zal vinden, negatieve gevolgen kan hebben voor dat gebied, moet deze beoordeeld worden. Hierbij moeten ook cumulatieve effecten worden betrokken. Dit kan betekenen dat een plan of handeling op zich geen significant effect veroorzaakt maar in combinatie met andere handelingen of plannen wel. Ook dan is een vergunning noodzakelijk.

Het bevoegd gezag voor de verlening van de Natuurbeschermingswetvergunning is Gedeputeerde Staten van de provincie waarin het Natura 2000-gebied ligt.

Er zijn een drietal situaties mogelijk:

- *Zeker geen negatief effect*

Geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig

- *Mogelijk negatief effect maar zeker geen significant negatief effect*

Verslechterings- en verstoringstoets, afhankelijk van de uitkomst wordt al dan niet een vergunning verleend.

- *Kans op een significant negatief effect.*

Passende beoordeling (zwaardere procedure), Afhankelijk van de uitkomst wordt al dan niet een vergunning verleend. Aan deze vergunning kunnen eventuele voorschriften en beperkingen, bv. compensatie worden gekoppeld.

Bij een kans op negatieve effecten is het aan te raden om in een vroeg stadium met het bevoegd gezag te overleggen over de te volgen procedure.

3. Inventarisatieopzet en gebiedsbeschrijving

Voor deze quickscan is het terrein bezocht op 19 augustus 2008 om zo een verwachting uit te kunnen spreken van het voorkomen van, dan wel het gebruik maken door, beschermde dier- en plantsoorten in het gebied, zoals vermeld in de Flora- en Faunawet.

3.1 Onderzoeksmethode

Iedere dier- en plantengroep heeft zijn eigen methode van inventarisatie om een zo goed mogelijk beeld te verkrijgen van de betekenis van het gebied voor de betreffende soorten of groepen.

Dit onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Er is zowel (globaal) gekeken naar de daadwerkelijk aanwezige flora en fauna als naar de mogelijke waarden die het gebied herbergt in andere tijden van het jaar die tijdens een éénmalig bezoek niet kunnen worden vastgesteld.

Naar aanleiding van quickscan-resultaten kan worden aangegeven of nadere inventarisaties gewenst zijn of dat redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de effecten op aanwezige (beschermde) flora en fauna geen bedreiging opleveren en/of ontheffingen in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk zijn.

3.2 Gebiedsbeschrijving

Het onderzoeksgebied ligt aan de Kromme Steeg 8 te Ede. Het gaat om de voormalige bedrijfsgebouwen van het agrarische bedrijf. De stallen en schuren zullen gesloopt gaan worden om plaats te maken voor een nieuwe woning. De huidige woning blijft bestaan. Het plangebied ligt in het buitengebied ten noorden van Ede. Het landschap kan gekenmerkt worden als een kleinschalig agrarisch landschap met veel (deels oude) opgaande beplanting op de perceelsranden. Het terrein zelf bestaat uit de bedrijfsgebouwen op en rondom het erf van de voormalige boerderij.

Foto 1 : Impressie van het gebied

Figuur 1: Het onderzoeksgebied ten noorden van Ede

Figuur 2: De bedrijfsgebouwen die gesloopt gaan worden

4. Onderzoeksresultaten

In dit hoofdstuk zijn kort de bevindingen opgesomd waarna een conclusie en enkele aanbevelingen worden gegeven. Gezien de aard van het onderzoek en het tijdstip van het jaar moeten de resultaten niet gezien worden als een volledige natuurinventarisatie. Wel geven de gegevens een indruk van de aard van het gebied en het mogelijk voorkomen van beschermde soorten. Voor een deel zijn waarnemingen uit het veld gebruikt en voor een deel is het een interpretatie op basis van expert-judgement van het mogelijk voorkomen van soorten.

4.1 Flora

Het plangebied bestaat uit enkele bedrijfsgebouwen op en aan het erf van een voormalig agrarisch bedrijf. Er zijn diverse soorten planten waargenomen maar zoals te verwachten betreft het algemene tot zeer algemene soorten. Zeldzamere en/of beschermde soorten zijn niet aanwezig of te verwachten.

4.2 Vogels

Er zijn enkele bomen en struiken aanwezig waarin zangvogels kunnen broeden. De bomen (enkele oude eiken) worden waarschijnlijk niet gekapt maar zijn toch gecontroleerd op de eventuele aanwezigheid van holen en gaten waarin dieren kunnen verblijven. Er zijn geen vaste verblijfplaatsen van vogels in de bomen aangetroffen. Ook is er gelet op eventuele kraaiennesten die onderdak aan uilen kunnen bieden. Deze waren niet aanwezig. In de gebouwen kunnen een aantal vogels nestelen. Er zijn enkele mussen aangetroffen en er zijn een drietal nesten van duiven aangetroffen in de open wagenloods. Er is speciaal in alle gebouwen gezocht naar sporen van uilen maar er is niets aangetroffen dat wijst op de aanwezigheid van uilen (uitwerpselen, braakballen, veren enz.).

Foto: Nesten van duiven in de open wagenloods.

4.3 *Herpetofauna*

Het perceel bestaat uit het erf en de gebouwen van een voormalig agrarisch bedrijf. Er is geen openwater in de directe omgeving dat geschikt is als voortplantingswater voor amfibieën. Het is niet uit te sluiten dat enkele exemplaren van algemene soorten als gewone pad en bruine kikker wel eens op het terrein aanwezig zijn maar ze zullen zich er niet voortplanten. Voor andere soorten amfibieën en voor reptielen is het terrein ongeschikt.

4.4 *Vissen*

Er is geen open water aanwezig op het onderzoeksperceel. Derhalve zijn er geen vissen aanwezig.

4.5 *Zoogdieren*

Beschermde inheemse zoogdieren zijn tijdens het veldbezoek niet waargenomen. Enkele algemene soorten als mol, huismuis, bruine rat en veldmuis zullen zeker aanwezig zijn. Voor soorten als egel, bosspitsmuizen, huisspitsmuis, bosmuis en dwergmuis is het terrein geschikt en is de aanwezigheid mogelijk.

In de omgeving komen dassen en vossen voor die mogelijk wel eens in de buurt komen om te foerageren. Er zijn van deze laatste twee soorten geen sporen gevonden en vaste verblijfplaatsen zijn uit te sluiten op grond van het onderzoek.

Gebouwen kunnen door vleermuizen bewoond worden. De zolders van de gebouwen zijn onderzocht op de aanwezigheid van sporen en eventueel aanwezige dieren. Er is niet gevonden dat wijst op de aanwezigheid van vleermuizen. De gebouwen hebben geen spouwen en hoeven daarom niet nader onderzocht te worden.

Foto : Zolder boven een stal

4.6 Ongewervelden

Tijdens het veldwerk zijn geen libellen, vlinders of sprinkhanen waargenomen. Gezien de aard van het terrein zijn er weinig of geen soorten te verwachten. Zeldzamere beschermde soorten zijn op grond van hun eisen aan de omgeving uit te sluiten.

Foto's : Impressie van schuurtjes en loodsen

5. Consequentie Natuurwetgeving

De voorgenomen ontwikkeling valt onder de ruimtelijke ingreep. Hiervoor geldt voor soorten van categorie 1 een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen.

5.1 Flora- en faunawet

5.1.1 Flora

De flora van het plangebied bestaat uit algemene tot zeer algemene soorten. Op het perceel zelf zijn geen beschermde soorten aangetroffen of te verwachten. Er is geen ontheffing noodzakelijk.

5.1.2 Vogels

Op het perceel zijn enkele broedende vogels te verwachten en/of aangetroffen. Indien er buiten het broedseizoen gesloopt of gekapt wordt zullen er geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden worden. Een ontheffing is dan niet noodzakelijk.

5.1.3 Herpetofauna

Op het terrein zijn geen reptielen aanwezig. Van de amfibieën zijn alleen bruine kikkers en gewonde padden waarschijnlijk aanwezig. Dit zijn soorten die vallen onder categorie 1 van de Flora- en faunawet waarvoor een algehele vrijstelling geldt. Er is geen ontheffing noodzakelijk.

5.1.4 Vissen

Er zijn geen (beschermde) vissen aanwezig. Er worden geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden.

5.1.5 Zoogdieren

Er zijn diverse soorten zoogdieren te verwachten. Het gaat hierbij om algemeen voorkomende soorten die of niet beschermd zijn (huismuis, bruine rat) of vallen onder categorie 1 van de Flora- en faunawet (mol, veldmuis, bosspitsmuizen, huisspitsmuis, dwergmuis en bosmuis). Voor deze soorten geldt de algehele vrijstelling.

Vos en das komen mogelijk af en toe in de buurt foerageren maar zullen niet verstoord worden door de werkzaamheden zodat er geen verbodsbepalingen overtreden worden.

Vaste verblijfplaatsen en/of vliegroutes van vleermuizen zijn niet aanwezig.

5.1.6 Ongewervelden

Beschermde soorten van deze groep zijn niet aangetroffen of te verwachten. Een ontheffing in het kader van de Flora- en Faunawet is niet nodig.

5.2 Natuurbeschermingswet

Het gebied is niet beschermd middels de Natuurbeschermingswet. Ook in de nabijheid zijn geen middels de natuurbeschermingswet beschermde gebieden gelegen.

6. Conclusie

De aard van de werkzaamheden is te omschrijven als ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Er zijn beschermde soorten aanwezig of te verwachten maar deze vallen allen onder categorie 1 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen voor dit type ingreep. Een ontheffing is niet noodzakelijk. Wel geldt ten alle tijden de zorgplicht.

Zwaarder beschermde soorten zijn niet aanwezig of worden door de werkzaamheden niet verstoord zodat er geen verbodsbepalingen overtreden worden. Er zijn broedende vogels te verwachten maar slopen en/of kappen buiten het broedseizoen voorkomt verstoring van deze soorten.

De uitkomsten van deze quickscan geven voldoende inzicht in de aanwezige en te verwachten beschermde soorten. Het is daarom niet noodzakelijk een aanvullende flora- en fauna-inventarisatie uit te voeren.

Het onderzoeksgebied wordt niet beschermd middels de Natuurbeschermingswet. Ook liggen er geen gebieden in de directe omgeving die vallen onder de Natuurbeschermingswet.

Vanuit natuurwetgeving of –beleid zijn geen belemmeringen, anders dan het slopen en kappen buiten het broedseizoen, voor de voorgenomen sloop en de bouw van de woning.

Literatuur

- Atlas van de Nederlandse vleermuizen; H. Limpens, K. Mostert en W. Bongers, KNNV 1997
- www.natuurloket.nl
- Rode Lijst Nederlandse broedvogels; Vogelbescherming Nederland 2004
- Zoogdieren van West-Europa; R.Lange et al. KNNV 1994
- www.minlnv.nl
- Bergmans, W. & A. Zuiderwijk, 1986. Atlas van Nederlandse amfibieën en reptielen en hun bedreiging. Vijfde herpetogeografische verslag. KNNV Uitgeverij, Utrecht
- Broekhuizen, S., Hoekstra, B., V. van Laar, C. Smeenk, & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Broekmeyer, M.E.A., F.G.W.A. Ottburg en F.H. Kistenkas, 2003. Flora- en faunawet, Toepassing van artikel 75 in de praktijk. Alterra, Wageningen.
- Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schaminée, 2004. Europese Natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn. KNNV Uitgeverij Utrecht.